

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Moșincat
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cho.
 Editura Tipo MC, Oradea - 2020

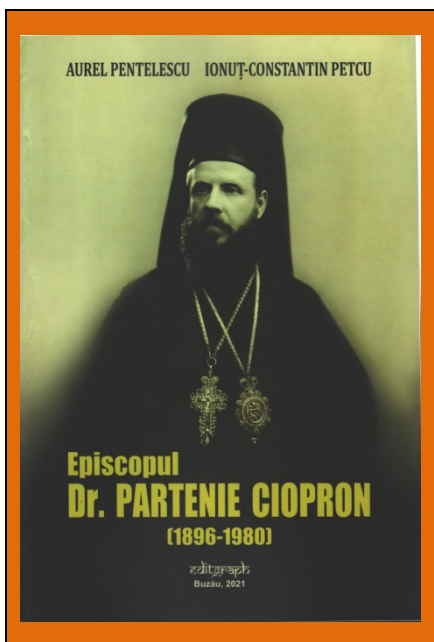

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889
 ISSN-L 2734 -6889

Câteva gânduri despre Episcopul Dr. Partenie Ciopron (1896-1980)

Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT

Cunosc îndeaproape opera științifică și travaliul exemplar al distinsului dascăl, prof. univ. Dr. Aurel Pentelescu, de care m-am apropiat în urmă cu mai bine de 25 de ani, bucurându-mă, la primire, de încă o reușită de excepție. Fascinat de întregul cuprins exhaustiv nu pot să nu îmi mărturisesc public câteva gânduri și impresii. Și asta ca o datorie morală față de nerăsplătitul ajutor împrumutat celui ce m-a îndrumat, sfătuit și direcționat spre ceea ce Domnia Sa considera „nebătătorit” suficient: „frontiera de vest a Românie”!

Sub lupa atentă a comandorului Dr. Aurel Pentelescu au căpătat consistență și cele zece sesiuni științifice puse ca **Pietre de Hotar** în circuitul științific. Exemple hotărâtoare pentru secolul trecut, trudite de cercetători din întreaga țară acestea sunt rezultat și al insistenței eruditului profesor, ca organizator și inițiator de evenimente cultural-științifice consistente, de durată, cu putere de Reper. Cu prilejul organizării primei expoziții, de după 1990, cu tematica *Armata și Biserica*, cele „două instituții care formează temelia ființei naționale”, Domnia sa a fost prezent în garnizoana Oradea, ocazie de a ne prezenta câteva date despre Episcopul Armatei Partenie

Ciopron, vizita canonică pe frontiera de Vest a României Mari. A apărut apoi frumoasa lucrarea despre *Episcopii Armatei, și/sau despre Mitropolitul Pimen și Visarion Puiu*.

Tipul a trecut și domnul profesor a strâns, cu migala cercetătorului metodic, ordonat, sânguincios, nemulțumit cu puținul, care umple, precum albina, în mod ordonat, fagurii, până ce „roiul” informațiilor au căpătat contur, bine articulat, legat în 664 p, cu 768 trimiteri la surse, o listă de 10 documente semnificative semnate de Partenie Ciopron, 19 documente semnate de contemporani ai episcopului Armatei, alte 10 anexe relativ la activitatea de păstorire a armatei, și 90 de pagini de iconografie care se constituie într-un OMAGIU al autorilor adus ultimului Episcop General al Armatei, Dr. Partenie CIOPRON; la 125 de ani de la naștere.

Monumentală Închinare ambulatorie, care reflectă credința de profesie a doi iscusțiți și temerari istorici, primul ofițer de profesie de radiolocație, al doilea doctor în teologie ecumenică. O echipă redutabilă, în ciuda diferenței de vârstă, experiența și erudiția dascălului - entuziasmul și dorința de

perfectiune al tânărului au făcut să fim răsfățați și cu dedicația de „aceiași prețuire și dragoste colegială. Spre amintire”. Mulțumesc senior Magister!

Orice încercare de sinteză și prezentare n-ar fi decât păgubitoare. Cartea trebuie citită cu creionul. Generalul Dr. Partenie Ciopron, n-a fost un general oarecare de front, a fost **„generalul sufletelor ostașilor, din linia întâia, alături de cei peste 100 de preoți militari”**, dar de care, precum de cazemate și alți ostași, toți s-au lepădat ca de **„mantaua muiată de ploaie”**! După cum reiese din cuprinsul, rostuit cu înțeles, al fiecărui cuvânt, spre a fi de folos celor ce o vor citi, autorii picură în suflete noastre Smerenia, Respectul, Recunoștința și Castitatea, în sensul abținerii, și a respectării moralei Creștine, pe care EROUL cărții a revărsat-o cu dragoste, cu multă trudă printr-o exemplară dăruire pe fronturile din Est și Vest și de la Nord la Sud, în Campaniile Armatei Române, al cărui Ierarh General a fost. Eparhia sa era în conturul hotarelor României Mari.

La Episcopia Armatei de la Alba Iulia, în duminica de 10 octombrie 1937, unde a fost numit și sfințit, s-a prezentat la 42 de ani, fiind investit de Regele Carol al II-lea, cu două zile mai devreme, la Sinaia, când avea să-i transmită bucuria de-a vedea pe **„conducătorul sufletesc al oștirii, pe acela care pe front a învățat să știe ce este bucuria și suficiența soldatului (..) Nu ești Episcop ca ceilalți cu eparhie, ci unul în a cărei grijă țara a pus întărirea sufletească a aceluia care cu piepturile lor sunt chemați să apere hotarele țării”**! Cu urarea de **„spor la muncă”**, cu ajutorul lui Dumnezeu, Regele îl asigura de cel mai bun gând pentru a întării moralul oștirii.

De cât de curat și Înalt a servit Oștirea, cel mai înalt Ierarh al său, ne aduc dovezi autorii acestei culegeri de Pilde, Fapte și Rugăciuni ale unui Devotat soldat al Patriei și a lui Dumnezeu, prezentându-ni-l din postura de copil modest dintr-un modest sat botoșănean, care a parcurs cu grijă, culegând prin școli, învățături pe care le-a rânduit în seminarii, cursuri, pastorale, retragerea în monahism spre a-și duce Crucea, precum Iisus, Dr. Partenie Ciopron este un erudit Înalt Ierarh al Ortodoxiei românești.

În confesiunile sale arăta: „Prea Sfințite Stăpâne (către Mitropolitul Visarion Puiu), Nu găsesc cuvinte cu care să Vă mulțumesc pentru bunăvoința și dragostea ce mi-ați arătat cu prilejul hirotonirii în arhiereu. Eram cu desăvârșire izolat, strein. Niciun sprijin, niciun sfat de la nimeni. Pretutindeni răceală. Dacă nu erați Înalt Prea Sf.[inția] Voastră să-mi susțineți moralul, nu știu ce aș fi făcut. De aceea, Vă rămân adânc recunoscător”. Imediat după instalare a participat la activitățile prilejuite de dezvelirea, la 150 de la martiriul lui Horea, Cloșca și Crișan, „de la 14 Oct. din Alba Iulia. „Reședința episcopală, deși nouă, dar pentru că a fost făcută pripit, are nevoie de reparații radicale. Tot asemenea și Catedrala. Reședința este goală, absolut goală. Nu există niciun cuier unde să-ți pui haina. Am împrumutat de la un regiment un pat pe care să dorm. Pe acest pat simplu de cazarmă l-am poftit și a dormit și Î.P.S. Patriarh. Tot mobilierul reședinței a fost luat de fiicele răposatului episcop înainte de moartea sa. Nu există un automobil, nici telefon. Catedrala Încoronării care e și catedrala episcopiei militare, pusă sub jurisdicția episcopului armatei, n-are niciun personal bisericesc. Întâmplător s-a pripășit pe aici un ieromonah și acela oficiază ajutat de un soldat. Și, închipuiți-Vă că vis-a-vis de noi este Catedrala episcopală catolică, cu un personal foarte numeros, între care și 12 canonici, cari fac zilnic servicii religioase impunătoare, având și un seminar și o academie teologică. Tot așa și celelalte culte minoritare. Și câte alte lucruri pe care nu Vi le pot descrie. Și când este știut că rolul episcopului militar este să facă inspecții, să treacă din garnizoană în garnizoană, să officieze în sobor cu preoții militari în fața trupei, să predice ostașilor. Ei bine, trebuie să întrerup momentan această activitate pentru ca să mă ocup întâi de Catedrală și reședința episcopală, căci nu putem sta în această stare de umilință mai ales în acest centru cu atâtea confesiuni minoritare. Meritele Episcopului dr. Ioan Stroia (1865-1937; episcop 1925-1937) în conducerea și activitatea Episcopiei Militare cu sediul în Alba Iulia sunt de necontestat, însă prea puțin (p. 124-125).

Serviciile aduse de Episcop Patriei sunt peste puterea unui Om, care n-a cunoscut oboseala, fiind mereu acolo unde era cea mai mare nevoie de el. Iar atunci când vremurile s-au schimbat, a înțeles și i-a sfătuit pe preoții de sub ordinea sa să fie „în pas cu vremea” (p. 252), asumându-și posturi sub nivelul său anterior, după ce suportase vorbe grele, și urâte fusese aruncate pe seama mitropolitului Visarion Puiu, care-l hirotonise. Așa „surghiunit” la mănăstire v-a încheia o etapă dinamică și spornică în fruntea Eparhiei Armatei.

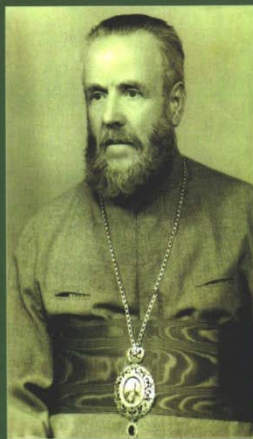
Recunoștința Patriei? Înțelegeri de neînțeles al celui pe care l-au slujit și Armata și Biserica: Regele Mihai I, grăbit să tragă din „pipa Păcii” cu Stalin și Molotov, când cei doi se pregăteau de a 7-a lovitură, de la Chișinău Iași, decât să sărute Evanghelia, dusă pe front de către Episcopul Armatei, Partenie Ciopron, precum o făcuseră mareșalul Ion Antonescu.

O admirabilă și de excepție lucrarea științifică, de o ținută morală elevată muncită cu acribie, pentru care o recomandăm cu toată sinceritatea și căldura pentru știință, trebuință și folositoare învățătură. Am onoarea Magister, Aurel Pentelescu, succes deplin Dr. Ionuț Petcu!

Pentru a dovedi, dacă mai era necesar, erudiția autorilor, o casetă tehnică așternem în rândurile de mai jos:

3

„**Aurel PENTELESCU** (n. 28 noiembrie 1939), doctor in istorie, profesor universitar, comandor aviator in retragere. Lucrari: *Destinul unui zburator. Capitanul aviator Mircea T. Badulescu, 1917-1967* (2002); *Mitropolitul Pimen Georgescu. Viata și înfaptuirile sale, 1853-1934* (2003; cu Gavriil Preda); *În fata istoriei. Gheorghe I. Bratianu, 1898-1953* (2003); *Aeronautica Romana pe Frontul de Est, 1941-1944* (2006); *Gheorghe I. Bratianu în dosarele Securitatii* (2006, cu Liviu Taranu); *Pentru faurirea Romaniei Mari, 1916-1919* (2007); *Aeronautica Romana în anii celui de-al Doilea Razboi Mondial, 1941-1945* (2011; cu Marius-Adrian Nicoara); *Oameni și fapte din veacul trecut* (2014; cu Gavriil Preda); *Clipe de viață. Convorbiri* (2015); *Timp revolut. Explorari în istoria recenta, 1948-1989* (2015); *Episcopii Armatei Romane. Biografii. Documente, 1921-1948* (2016; cu Ionuț-Constantin Petcu); *În sarea cuvintelor. Destinul scriitorului Ioan Cherecheș* (2017; cu Corina Cherecheș); *Destinul unui zburator. Capitanul aviator Mircea T. Badulescu, 1917-1967* (2017; ediția Centenar, 1917-2017); *Pagini din tineretea lui Gheorghe I. Bratianu, 1898-1953* (2018; cu Liviu Taranu); *Mitropolitul Pimen Georgescu (1853-1934) și Marea Unire din anul 1918* (2019; cu Gavriil Preda); *În valtoarea anilor. Studii și comunicari* (2019; cu Ionuț-Constantin Petcu); *Destin zbruciumat. Profesorul Dr. Stelian Cinca la 80 de ani* (2019); *La cumpana veacurilor. Conferențiar universitar Dr. Gavriil Preda la 65 de ani* (2020; cu Laurențiu Popescu). Premii: Premiul *Mircea Florian* al Academiei Romane pe anul 2005 pentru volumul *Mitropolitul Pimen Georgescu. Viata și înfaptuirile sale, 1853-1934*; Premiul *Comandor Virgil Alexandru Dragalina* al Asociației Naționale Cultul Eroilor *Regina Maria* pe anul 2016; Premiul *Radu R. Rosetti* al Fundației Culturale *Magazin Istoric* pe anul 2016.

Episcop Dr.
PARTENIE CIOPRON

„Vă îndemn să puneți la inimă poruncile lui Dumnezeu și să le păziți cu sfințenie. Păziți credința, îngrijiți-vă sufletele voastre, purtați grijă de Casa Domnului.

Ca niște noi născuți întru Hristos, răscumpărați vremea prin munca voastră curată și cinstită, de la care vine tot belșugul și puterea.

Prin acțiunea minții și măiestria brațelor, prin tot ce grați și lucrați în calitate de credincioși ai Bisericii strămoșești și ca cetățeni devotați țării noastre dragi, duceți în orice vreme lupta cea bună, de care ne vorbește Apostolul Pavel, pentru ca să aveți și de la Dumnezeu și de la oameni recunoștință și binecuvântare.”

Episcop Dr. PARTENIE CIOPRON,
Din *Pastorală la Nașterea Mântuitorului*,
25 decembrie 1977, Roman.
(Ultima *Pastorală*)

Ionuț-Constantin PETCU (n. 16 aprilie 1989), doctor in teologie ecumenica, a studiat drept canonic, istorie și teologie la Universitatea din București, Institutul Ecumenic *Sfantul Nicolae* (Bari) și Institutul Pontifical Oriental (Roma). Lucrari: *Istoria Bisericii Ortodoxe Romane. Bibliografie generala, 1859-1914* (2015); *Episcopii Armatei Romane. Biografii. Documente, - 1921-1948* (2016; cu Aurel Pentelescu); *Generalul David Praporgescu. O biografie, 1865-1916* (2017); *În valtoarea anilor. Studii și comunicari* (2019; cu Aurel Pentelescu); *Biserica Ortodoxa Romana în fondul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, 1820-1914* (2020); *Monarchia, ortodossia e cattolicesimo nella Romania moderna, 1866-1886. Storia e rapporti* (2020). Premii: Premiul *Comandor Virgil Alexandru Draga lina* al Asociației aponale Cultul Eroilor *Regina Maria* pe anul 2016; Premiul *Radu R. Rosetti* al Fundației Culturale *Magazin Istoric* pe anul 2016.